

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора КЗ «КОІППО
імені Василя Сухомлинського»

від 02.02.2026 року № 16

Дмитрук В.І.

(прізвище та ініціали)

СХВАЛЕНО

вченою радою КЗ «КОІППО імені
Василя Сухомлинського»
протокол № 1 від 31.01.2026 року

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти**

**СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ:
СУЧАСНІ ОСВІТНІ ПІДХОДИ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ
КУРСІВ «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ» Й «ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА
ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ»
(9 КЛАС)**

Кропивницький – 2026

Розробник:

Желєзнова Тетяна Петрівна, старший викладач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та безпечного освітнього середовища комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», кандидат педагогічних наук, регіональний координатор з питань впровадження СЗОГ в Кіровоградській області.

Напрямок підвищення кваліфікації: сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН України від 12.10.2022 року № 904).

Термін дії програми: 2026-2028 рр. (*програма нова*).

Рецензенти:

Плачинда Тетяна Степанівна, професор кафедри фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», доктор педагогічних наук, професор;

Буртовий Сергій Вікторович, заступник директора з науково-дослідної діяльності та міжнародного співробітництва комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», кандидат педагогічних наук.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми визначається необхідністю продовження реалізації завдань Концепції «Нова українська школа», запровадження Державного стандарту базової середньої освіти та зумовлена потребою забезпечення наступності та поглиблення професійної підготовки вчителів, які викладають інтегровані курси соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі (далі – СЗОГ). Педагоги, які вже пройшли навчання для роботи в 7–8 класах НУШ, потребують подальшого науково-методичного супроводу для успішної реалізації освітніх завдань у випускному класі основної школи.

Перехід до організації освітнього процесу в 9 класі в умовах реформування сучасної освіти потребує уточнення й розширення набутих знань із викладання курсів «Здоров'я, безпека та добробут» і «Підприємництво та фінансова грамотність». Це зумовлено віковими психофізіологічними особливостями підлітків, а також змістовими характеристиками завершального етапу базової середньої освіти.

Підвищення кваліфікації вчителів СЗОГ, які викладають у 5–9 класах, являє собою комплексний та системний процес, спрямований на якісне вдосконалення їхньої діяльності через розвиток професійних компетентностей та впровадження інноваційних підходів, таких як кооперативне, інтегроване та діяльнісне навчання. Таким чином, дана програма є засобом узагальнення п'ятирічного неперервного навчання та науково-методичного супроводу педагогічних працівників у запровадженні Державного стандарту базової середньої освіти.

Цільова група: учителі інтегрованих курсів «Здоров'я, безпека та добробут» та «Підприємництво та фінансова грамотність» закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти у 9 класі.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН України від 12.10.2022 року № 904).

Зміст програми адаптовано до специфіку завершального етапу базової освіти (9 клас) та реалізується через поєднання загальнопедагогічної та фахової складових у межах двох модулів:

Модуль 1. «Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі»: фокусується на стратегіях організації навчання в СЗОГ, зокрема на впровадженні кооперативного та глибинного навчання, розвитку педагогіки партнерства та ефективної комунікації з підлітками.

Модуль 2. «Особливості викладання навчальних предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі, 9 клас»: забезпечує практичну реалізацію компетентнісного та діяльнісного підходів у викладанні інтегрованих курсів «Здоров'я, безпека та добробут» й «Підприємництво та фінансова грамотність».

Ключові особливості реалізації: практико орієнтованість (програма передбачає не лише теоретичне опанування матеріалу, а й розробку компетентнісно орієнтованих завдань та моделювання методичних ситуацій, що є критично важливим для СЗОГ); цифровізація (окрему увагу приділено застосуванню цифрових технологій як інструменту реалізації сучасних підходів у СЗОГ, що дозволяє вчителю ефективно організовувати освітній процес у дистанційному та змішаному форматах); компетентнісний потенціал (зміст спрямований на розвиток *предметно-методичної та інформаційно-цифрової компетентностей* учителів, забезпечуючи їх готовність до формування життєвих навичок та ключових компетентностей учнів 9-х класів)

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (очна, дистанційна (онлайн)).

Мета підвищення кваліфікації: забезпечення реалізації державної політики у сфері освіти, спрямованої на професійний розвиток учителів соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі закладів загальної середньої освіти щодо впровадження Державного стандарту базової середньої освіти в 9 класі, а саме:

- удосконалення та набуття нових професійних компетентностей, необхідних для організації освітнього процесу на засадах сучасних підходів (компетентнісного, діяльнісного, інтегративного та особистісно орієнтованого);
- проектування навчання інтегрованих курсів «Здоров'я, безпека та добробут» й «Підприємництво та фінансова грамотність» відповідно до ідей педагогіки партнерства та з урахуванням психофізіологічних особливостей підлітків;
- методичне та організаційне забезпечення впровадження технологій кооперативного, глибинного та проєктного навчання, а також використання цифрових інструментів для формування життєвих компетентностей учнів.

Завдання підвищення кваліфікації:

- забезпечити розвиток професійних (предметно-методичної та інформаційно-цифрової) компетентностей учителів соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі;
- поглибити й розширити знання педагогів щодо сучасних освітніх підходів (кооперативного та глибинного навчання), що забезпечують якісні зміни в організації навчання курсів СЗОГ;

- сприяти опануванню стратегій педагогіки партнерства та методів ефективної комунікації з учнями 9-х класів, враховуючи їхні вікові психофізіологічні особливості та потреби в самовизначенні;
- удосконалити вміння проєктувати та моделювати навчальний процес на засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів у межах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти;
- удосконалити професійні вміння щодо використання компетентнісно орієнтованих завдань та реалізації практико орієнтованого навчання в курсах «Здоров'я, безпека та добробут» та «Підприємництво та фінансова грамотність»;
- проаналізувати зміст модельних навчальних програм та методичні особливості викладання СЗОГ у 9 класі, зокрема питання наступності та формування наскрізних умінь;
- розкрити потенціал цифрових технологій у навчанні інтегрованих курсів СЗОГ та їх можливості для інтенсифікації освітнього процесу й активізації пізнавальної діяльності дев'ятикласників.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Професійні компетентності:

- А.2. *Предметно-методичної*, через здатність використовувати сучасні та ефективні методики, прийоми, форми навчання, формуючи та розвиваючи в учнів ключові компетентності; здійснювати оцінювання результатів навчання на засадах компетентнісного підходу.
- А.3. *Інформаційно-цифрової*, через здатність орієнтуватися в інформаційному просторі; ефективно використовувати цифрові застосунки та створювати нові освітні ресурси.
- Б.1. *Психологічної*, через здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан.
- В.2. *Здоров'язбережувальної*, через здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Знання та розуміння:

- сутнісних характеристик сучасних освітніх підходів (кооперативного, глибинного, діяльнісного) та стратегій їх впровадження в СЗОГ;
- спільних і відмінних ознак інтегрованого навчання в курсах «Здоров'я, безпека та добробут» та «Підприємництво та фінансова грамотність»;
- сутності та принципів діяльнісного підходу в навчанні СЗОГ та інструментів його реалізації для формування життєвих навичок;
- особливостей побудови та критеріїв оцінювання компетентнісно орієнтованих завдань соціального та фінансового спрямування;

- стратегій педагогіки партнерства та методів організації ефективної комунікації з учнями 9-х класів з урахуванням їхніх психофізіологічних потреб;
- алгоритмів розвитку критичного мислення, фінансової культури та когнітивної гнучкості дев'ятикласників;
- потенціалу цифрових технологій та штучного інтелекту в навчанні інтегрованих курсів СЗОГ.

Уміння:

- організовувати педагогічну діяльність у 9 класі на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ (СЗОГ);
- реалізовувати принципи діяльнісного підходу, застосовувати методи кооперативного та глибинного навчання в освітньому процесі;
- враховувати вікові психофізіологічні особливості підлітків при обговоренні тем здоров'я, безпеки та фінансового добробуту;
- планувати освітній процес на засадах особистісно орієнтованого та компетентнісного підходів, забезпечуючи наступність навчання;
- моделювати методичні ситуації для організації проєктного та дослідницького навчання в межах курсів СЗОГ;
- здійснювати аналіз, добір і самостійне розроблення компетентісно орієнтованих завдань;
- застосовувати цифрові застосунки для створення інтерактивних освітніх ресурсів та інтенсифікації навчання;
- добирати ефективні методи формування відповідальної поведінки, безпечних навичок та фінансової грамотності учнів;
- формувати в учнів культуру рефлексії та самооцінки власних досягнень у сфері добробуту.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- готовність впроваджувати інноваційні підходи та цифрові інструменти в освітній процес СЗОГ;
- усвідомлення цінності здоров'язбережувального освітнього середовища та безпечної комунікації;
- розуміння важливості професійної мобільності в умовах реформування базової середньої освіти;
- відповідальне ставлення до планування результатів навчання, спрямованих на розвиток ключових компетентностей учня.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Загальний бал програми – 100.

Загальний бал виводиться шляхом додавання трьох видів робіт: два практичних завдання та підсумкове тестування.

Формула виведення загального балу:

Загальний бал = ПЗ1 + ПЗ2 + ПТ.

ПЗ1 – практичне завдання №1 (від 0 до 35).

ПЗ2 – практичне завдання №2 (від 0 до 35).

ПТ – оцінка за підсумковий тест (від 0 до 30).

Підсумкова шкала:

100 – 90 – відмінно,

89 – 80 – добре,

79 – 60 – задовільно,

59 – 0 – незадовільно (не зараховано).

Для отримання свідоцтва про підвищення кваліфікації загальний бал має бути не нижче 60.

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво про підвищення кваліфікації відповідно до встановленого зразка обсягом 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Вартість навчання: 750 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

З метою реалізації державної освітньої політики запропонована програма зорієнтована на професійний розвиток учителів соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі закладів загальної середньої освіти, які впроваджуватимуть Державний стандарт базової середньої освіти в 9 класі.

Програма складається із двох модулів:

- Модуль 1. «Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі»;
- Модуль 2. «Особливості викладання навчальних предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі, 9 клас».

Для організації освітнього процесу та забезпечення зворотного зв'язку використовується вебсервіс Google Classroom. Синхронний режим дистанційної форми навчальних занять забезпечується через відеоконференції Google Meet.

Зміст програми характеризується чіткою практичною спрямованістю, передбачає виконання практико орієнтованих завдань, розвиток професійних умінь і навичок через моделювання методичних ситуацій, використання реальних кейсів, а також формування здатності до самостійного застосування інноваційних підходів у викладанні інтегрованих курсів «Здоров'я, безпека та добробут» й «Підприємництво та фінансова грамотність».

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту програми, складає 30 годин, із них: 4 годин – лекційні заняття (зокрема з елементами інтерактивності); 2 години – лекція з елементами тренінгу; 2 години – майстерка, 4 години – сесія з обміну практичним досвідом, 14 годин – практична робота (практико орієнтовані заняття); 3 години – самостійна робота; 1 година – підсумковий контроль.

Теоретична складова програми реалізована через лекційні заняття з елементами інтерактивності та тренінгу, що розкривають сутність сучасних

підходів та нормативні вимоги до навчання в 9 класі. Практична складова реалізується через практичні заняття, спрямовані на опанування методик кооперативного навчання, розроблення компетентнісно орієнтованих завдань та використання цифрових технологій.

Самостійна робота передбачає опрацювання навчальних матеріалів та виконання варіативних практико орієнтованих завдань у межах годин програми. Вона включає:

1. Самооцінювання за темами модулів;
2. Виконання практичних завдань №1 та №2 (розробка моделей навчання та цифрових ресурсів).

Підсумковим заходом є тестування. На етапі завершення навчання за програмою слухачі складають підсумковий тест із 30 питань.

Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, – 100 балів. Прохідний бал – 60. Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали практичні завдання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво про підвищення кваліфікації відповідно до встановленого зразка обсягом 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Підсумкові заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ					
Тема 1.1. Сучасні освітні підходи як стратегія організації навчання СЗОГ	2				2
Тема 1.2. Інтеграція кооперативного та глибинного навчання в освітньому процесі		4	1 (ПЗ1)		5
Тема 1.3. Педагогіка партнерства та ефективна педагогічна комунікація з учнями 9-х класів з урахуванням психофізіологічних особливостей підлітків	2	2			4
Тема 1.4. Компетентнісно орієнтовані завдання як інструмент формування життєвих компетентностей учнів СЗОГ		2			2
Разом за модулем	4	8	1		13
МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ, 9 КЛАС					
Тема 2.1. Наступність формування ключових і наскрізних умінь у соціальній та здоров'язбережувальній освітній галузі	2				2

Тема 2.2. Реалізація компетентнісного підходу у викладанні інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»		4			4
Тема 2.3. Реалізація практико орієнтованого та діяльнісного підходів у навчанні курсу «Підприємництво та фінансова грамотність»		4			4
Тема 2.4. Застосування цифрових технологій у викладанні інтегрованих курсів СЗОГ		4	2 (ПЗ2)		6
Разом за модулем	2	12	2		16
Підсумкові заходи				1(ПТ)	1
Усього	6	20	3	1	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Тема 1.1. Сучасні освітні підходи як стратегія організації навчання СЗОГ

Підхід як стратегія навчання, що поєднує в собі технології, методи, прийоми та форми навчання. Основні характеристики діяльнісного, особистісно орієнтованого, компетентнісного, інтегративного та практико орієнтованого підходів; їх реалізація в соціальній і здоров'язбережувальній освітній галузі (інтегровані курси «Здоров'я, безпека та добробут» й «Підприємництво та фінансова грамотність»).

Взаємозалежність та взаємодоповнюваність підходів щодо орієнтації сучасного освітнього процесу на розвиток особистості підлітка; їх реалізація в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання. Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок (soft skills), необхідних для безпеки та добробуту. Рефлексивність навчання як інструмент усвідомленого ставлення до власного здоров'я та фінансової поведінки.

Тема 1.2. Інтеграція кооперативного та глибинного навчання в освітньому процесі

Сутність кооперативного навчання як цілеспрямованої системи використання малих груп для максимізації результативності навчання та розвитку соціальних навичок. Ключові елементи кооперації: позитивна взаємозалежність, індивідуальна відповідальність, стимулююча взаємодія, навички міжособистісного спілкування. Глибинне навчання як стратегія опанування життєвих компетентностей (критичне мислення, колаборація, комунікація, креативність, характер, громадянство).

Взаємозв'язок кооперативного та глибинного навчання у формуванні цілісної картини світу дев'ятикласників. Використання інтегрованих завдань,

що поєднують питання фізичного здоров'я, емоційного благополуччя, соціальної безпеки та фінансової грамотності. Реалізація цих підходів в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання через групові проєкти та спільне розв'язання проблемних ситуацій.

Тема 1.3. Педагогіка партнерства та ефективна педагогічна комунікація з учнями 9-х класів з урахуванням психофізіологічних особливостей підлітків

Сутність, принципи та стратегії педагогіки партнерства в Новій українській школі. Психофізіологічні особливості учнів 9-х класів: когнітивний розвиток, емоційна лабільність, самовизначення та формування життєвих цінностей. Особливості організації ефективної педагогічної комунікації з підлітками на засадах діалогу, взаємоповаги та довіри.

Технології створення психологічно безпечного, здоров'язбережувального освітнього середовища через партнерську взаємодію вчителя, учнів та батьків. Методи запобігання конфліктам та способи конструктивного розв'язання проблемних ситуацій під час обговорення сенситивних тем у курсах СЗОГ. Підтримка навчальної мотивації та розвиток відповідальної й усвідомленої участі здобувачів освіти в освітньому процесі.

Моделювання ситуацій ефективної взаємодії в системі «вчитель – учень» з урахуванням вікових особливостей дев'ятикласників. Аналіз та добір інструментів підтримки психоемоційного стану підлітків в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Тема 1.4. Компетентнісно орієнтовані завдання як інструмент формування життєвих компетентностей учнів СЗОГ

Поняття та структура компетентнісно орієнтованого завдання (КОЗ) у контексті СЗОГ. Відмінність КОЗ від традиційних навчальних вправ. Класифікація завдань за рівнями складності та видами діяльності в курсах «Здоров'я, безпека та добробут» й «Підприємництво та фінансова грамотність». Роль ситуативних завдань (кейсів) у формуванні здатності учнів діяти в реальних життєвих обставинах, прогнозувати наслідки власних рішень та оцінювати ризики. Використання КОЗ для розвитку критичного мислення, фінансової грамотності та відповідального ставлення до здоров'я.

МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ, 9 КЛАС

Тема 2.1. Наступність формування ключових і наскрізних умінь у соціальній та здоров'язбережувальній освітній галузі

Поняття наступності в навчанні як умови успішної реалізації Державного стандарту базової середньої освіти на завершальному етапі (9 клас). Аналіз взаємозв'язку між очікуваними результатами навчання в 7–8 та 9 класах СЗОГ. Роль наскрізних умінь (читання з розумінням, висловлювання власної думки, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями,

оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми) у контексті безпеки та добробуту.

Особливості формування соціальної, здоров'язбережувальної та підприємницької компетентностей як цілісного процесу. Стратегії підтримки наступності під час переходу до профільної середньої освіти. Моніторинг досягнення обов'язкових результатів навчання та корекція освітньої траєкторії учня.

Тема 2.2. Реалізація компетентнісного підходу у викладанні інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»

Огляд та аналіз модельних навчальних програм «Здоров'я, безпека та добробут» з акцентом для 9 класу. Методичні особливості викладання інтегрованого курсу. Проектування уроків на основі життєвих ситуацій (кейс-технології). Формування в учнів умінь оцінювати ризики в сучасному середовищі, моделювати алгоритми безпечної поведінки та відповідального ставлення до власного здоров'я. Діяльнісні методи навчання: рольові ігри, соціальні проекти, симуляції. Використання інструментів самооцінювання психоемоційного стану та фізичного розвитку підлітків. Структура сучасного уроку, спрямованого на розвиток добробуту та активну громадянську позицію.

Тема 2.3. Реалізація практико орієнтованого та діяльнісного підходів у навчанні курсу «Підприємництво та фінансова грамотність»

Огляд та аналіз модельних навчальних програм «Підприємництво та фінансова грамотність» у 9 класі. Методичні аспекти викладання курсу. Сутність практико орієнтованого підходу як засобу формування фінансової культури та підприємницького мислення. Розвиток навичок прийняття відповідальних фінансових рішень, планування бюджету та управління ризиками. Діяльнісні методи: навчальні бізнес-симуляції, мініпроекти, розв'язання розрахункових задач на основі реальних життєвих ситуацій. Інструменти стимулювання лідерства та ініціативності підлітків. Оцінювання здатності учнів застосовувати економічні знання для підвищення власного добробуту та добробуту громади. Навчально-методичне забезпечення інтегрованого курсу.

Тема 2.4. Застосування цифрових технологій у викладанні інтегрованих курсів СЗОГ

Можливості сучасного цифрового середовища. Використання цифрових технологій для забезпечення ефективності освітнього процесу. Роль цифрової трансформації у викладанні курсів СЗОГ. Огляд та класифікація цифрових інструментів для створення інтерактивного контенту. Використання технологій штучного інтелекту для розроблення сценаріїв занять, генерації ідей для соціальних проектів та персоналізації навчання.

Можливості мобільних застосунків для моніторингу здоров'я та фінансового планування як дидактичного матеріалу. Методика організації змішаного навчання та проведення ефективних відеоконференцій.

2.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

Практичне завдання №1. Змоделювати методичні ситуації організації проблемного, проєктного та дослідницького навчання (на вибір) у межах курсів «Здоров'я, безпека та добробут» або «Підприємництво та фінансова грамотність» для учнів 9 класу, враховуючи вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

- Приклад змісту: розробка сценарію мініпроєкту «Мій перший стартап: від ідеї до бюджету» або моделювання проблемної ситуації «Аналіз ризиків та безпека в територіальній громаді».

Практичне завдання №2. Підібрати цифрові інструменти та ШІ-сервіси для створення компетентісно орієнтованого або дослідницького завдання для учнів 9 класу з тем соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі.

- Приклад змісту: створення інтерактивного кейсу в Genially щодо психологічного добробуту підлітків або розробка фінансового квізу в Quizizz із використанням згенерованих ШІ ситуативних задач про інфляцію та заощадження.

2.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів у соціальній і здоров'язбережувальній освітній галузі (СЗОГ) відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

2. Зміст та порівняльний аналіз модельних навчальних програм курсів «Здоров'я, безпека та добробут» та «Підприємництво та фінансова грамотність» для 9 класу.

3. Методика формування наскрізних умінь (критичне мислення, емпатія, відповідальність) через зміст СЗОГ.

4. Особливості психологічного супроводу підлітків у 9 класі: розвиток емоційного інтелекту та навичок саморегуляції.

5. Гейміфікація та використання симуляційних ігор для формування фінансової грамотності дев'ятикласників.

6. Проєктна діяльність соціального спрямування: від ідеї волонтерського проєкту до його реалізації в громаді.

7. Інструменти штучного інтелекту для персоналізації навчання та розробки кейсів із безпеки життєдіяльності.

8. Методика «перевернутого класу» у викладанні інтегрованих курсів соціальної галузі.

9. Критеріальне та формувальне оцінювання досягнень учнів: як виміряти розвиток життєвих навичок (soft skills).

10. Професійне самовизначення дев'ятикласників: роль курсу «Підприємництво» у виборі майбутнього профілю навчання.

11. Методи інтерактивної візуалізації (інфографіка, ментальні карти) для систематизації знань про добробут і безпеку.

12. Кооперативне навчання як інструмент профілактики конфліктів та булінгу в підлітковому колективі.
13. Аналіз реальних життєвих ситуацій (кейс-метод) при вивченні тем цивільного захисту та домедичної допомоги.
14. Стратегії розвитку когнітивної гнучкості підлітків у процесі прийняття фінансових та соціальних рішень.
15. Культура рефлексії на уроках СЗОГ: методи самооцінки учнями свого прогресу в розвитку життєвих компетентностей.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 «Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 22 жовтня 2025 року № 1343). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#n10>.
4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>.
5. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>.
6. Типова освітня програма 5-9 клас (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09 серпня 2024 року № 1120). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1120729-24#Text>.
7. Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>.
8. Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти: наказ МОН України від 02 серпня 2024 року № 1093. URL: <https://drive.google.com/file/d/1KQ9dLWEHeJGw8YQ01dbkXp1gFNbmpzZQ/view?usp=sharing>.
9. Про окремі питання оцінювання результатів навчання: лист МОН України від 14 березня 2025 року № 1/4895-25. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-okremi-pytannia-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>.
10. Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація»:

Указ Президента України від 09.02.2016 року № 42/2016. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/2992-vi>.

11. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі. Указ Президента України від 25 травня 2020 року №195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text>.

Основна література

1. Каталог компетентнісних робіт для НУШ. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь. URL: <https://surl.li/scdhih>
2. Горошкіна О.М., Доротюк В.І., Рогоза В.В., Левченко Ф.Г., Піддячий М.І., Чудакова В.П., Доротюк О.Г. Компетентісно орієнтоване навчання сутність, форми і методи: навчальний посібник. Київ: Педагогічна думка, 2022. 221 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739276>.
3. НУШ: навчально-методичний довідник (розробники: Л. Голодюк, Л.Солонько, О.Ревнивцева, І.Коса, Н.Черткова, Л.Хлань, М.Чала, В.Кондратова, О.Татаренко, Т.Железна, Н.Клімкіна). <https://sites.google.com/view/edu--method-reference-book/>
4. НУШ: базова середня освіта: путівник онлайн-курсу. URL: <https://drive.google.com/file/d/15ygoTnP4XP7Das50pjR9yipRW0czqaQ1/view?usp=sharing>.
5. Радкевич В.О., Пригодій М.А., Лупаренко Л.А., Кравець С.Г., Герлянд Т.М., Кручек В.А. Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект в сучасному освітньому просторі: інформаційно-аналітичні матеріали до загальних зборів НАПН України. Київ: Інституту професійної освіти НАПН України, 2025. 17 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746629/1/AI_IPO_info_2025.pdf.

Додаткова література

1. Голодюк Л. Нова українська школа: освіта для сталого розвитку. *Цифрова трансформація та безпека освітнього простору у системі неперервної освіти регіону*: науково-методичний вісник № 61. Кропивницький: КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2025. С. 52-61. URL: <https://drive.google.com/file/d/1NsNjPpPSCIOV-QcKzUIYM-fGQKtQc7X9/view?usp=sharing>.
2. Голодюк Л. Зміна освітньої парадигми у Новій українській школі. *Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників в умовах неперервної освіти*: науково-методичний вісник № 58. Кропивницький: КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2022. С.78-89. URL: https://drive.google.com/file/d/1uOeL2Rw3a49xiVzAj_ml4SaqSmKyyh-l/view.
3. Безпека дітей в Інтернеті: попередження, освіта, взаємодія: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції / уклад.

- Єфіменко С., за заг. ред. Скрипки Г. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2025. 451с.
 URL:<https://drive.google.com/file/d/15BvX0IY9pMI11auXv16hFGZnAtPWOQiO/view?usp=sharing>.
4. Крок за кроком. Посібник із подолання освітніх втрат / уклад.: Пасічник О. Ліннік О. Київ, 2025. 94 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/osvita-2/nadoluzhennia-osvitnikh-vtrat/30/vstup-3.pdf>.
 5. Литвиненко О. Цифрові навички сучасного педагога. *Цифрова трансформація та безпека освітнього простору у системі неперервної освіти регіону*: науково-методичний вісник № 60. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2024. С. 205-208. URL: https://drive.google.com/file/d/10Di47ix4tKnvZULQgMz-e5Su_ALTSvB4/view?usp=sharing.
 6. Вчимося жити разом. Практикум для учнів з розвитку соціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (основна і старша школа)/ Воронцова Т.В., Пономаренко В.С. та ін./К.: Видавництво «Алатон», 2016. 272 с. URL: utta.org.ua/files/files/Îñîîâîà%203%20ñàððà%20îðîäðàî%20ôêð.pdf
 7. Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (5 червня 2024 р., Мукачево) / За заг. ред. Г. В. Товканець. Мукачево: Вид-во МДУ, 2024. с. 64
 8. *Стратегія розвитку фінансової грамотності в Україні до 2030 року*. Матеріали Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/strategy-fin-literacy>
 9. Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ»/ В. Пономаренко, Т. Воронцова, О. Сакович та ін. Київ: Алатон, 2020. 64 с.

Інтернет-ресурси та цифрові платформи

1. Освітня платформа «ЕдЕра» (EdEra). URL: <https://surl.li/mzsfjnm>
2. Всеукраїнська школа онлайн (ВШО). URL: <https://lms.e-school.net.ua/>
3. Платформа «Талант» від НБУ. URL: <https://talan.bank.gov.ua/>
4. Портал «НУШ». URL: <https://nus.org.ua/>
5. Портал превентивної освіти. URL: <http://autta.org.ua/>
6. Сервіс інтерактивних вправ LearningApps. URL: <https://learningapps.org/index.php?overview&s=&category=0&tool=>
7. Canva для освіти. URL: https://www.canva.com/uk_ua/osvita/